

Federatie van ouderverenigingen en gebruikersraden in instellingen voor personen met een handicap

We waren te gast in Zevenbergen te Ranst.

Dit is een voorziening voor personen met ernstig tot diep mentale handicap.

Er zijn 180 volwassenen en 50 kinderen.

Men heeft er de stelsels van internaat, semi-internaat, tehuis niet werkende, nursingtehuis en dagcentrum.

Er zijn vestigingsplaatsen in Ranst en Duffel.

Veel van de opgenomen personen hebben een meervoudige handicap.

Naast de mentale handicap komen volgende problemen voor: autisme, gedragsproblemen, motorische en fysieke handicaps, ziekte van Huntington.

De instelling is nog volop bezig met nieuwbouw en verbouwingen.

Op het huidige ogenblik zijn bijna alle leefgroepen gerenoveerd.

Men maakt van de gelegenheid gebruik om specifieke projecten te realiseren voor personen met gedragsmoeilijkheden (2 x 7) en voor zelfstandig wonen (2 x 6).

1. **STATUTAIR GEDEELTE**

1.1. **Statuten**

- ✧ Het ontwerp van de nieuwe statuten werd besproken en volgende wijzigingen werden afgesproken:
  - o Artikel 5: die jaarlijks hun lidgeld betalen
  - o De term bijzondere algemene vergadering moet overal ingevoerd worden
  - o De functie van secretaris behouden en niet schrappen
- ✧ Dit gewijzigde ontwerp werd unaniem door de vergadering goedgekeurd.
- ✧ Een instelling kan meerdere lidmaatschappen hebben voor:
  - o Gebruikersraad en oudercomité
  - o Verschillende vestigingsplaatsen
- ✧ De lijst van effectieve en toegestreden leden wordt meegestuurd met dit verslag
- ✧ Het ontwerp van nieuwe statuten is eveneens gevoegd bij dit verslag.

1.2. **Leden**

✧ Leden	
2004	107
2003	101
2002	100
2001	90

Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

✧ Abonnementen		
2004	173	(waarvan 66 uitsluitend abonnement zonder lidgeld)
2003	172	(waarvan 71 uitsluitend abonnement zonder lidgeld)
2002	168	
2001	157	

1.3. Financiële verslag

✧ Financieel verslag (bilan werkjaar 2003)

Inkomsten		Uitgaven	
<i>Verrichtingen via zichtrekening 068-2030899-37</i>			
Lidgelden 2003	450,00	Drukken tijdschrift	694,90
Lidgelden 2004	2452,65	Secretariaat voorzitter	72,68
Abonnementen tijdschrift 2003	250,00	Secretariaat ondervoorzitter	97,05
Abonnementen tijdschrift 2004	670,00	Secretariaat secretaris	500,00
Intresten	9,70	Kosten rekening	19,01
Algemene vergadering	270,00	Eetmaal algemene vergadering	85,02
Recup tevredenheid	21,00	Kosten algemene vergadering	43,30
		Mappen bundel gebruikers	200,00
		Verplaatsing voorzitter	368,64
		Verplaatsing ondervoorzitter	525,65
		Verplaatsingen Andries	66,50
		Secretariaat Oost-Vlaanderen	163,76
		Secretariaat West-Vlaanderen	275,00
		Secretariaat Limburg	250,00
Totaal	4123,35	Totaal	3361,51
<i>Verrichtingen via rekening 088-2088862-59</i>			
Intresten	48,04		
<i>Verrichtingen via rekening 635-5955201-34</i>			
		Toelage De Bron	24,79
		Toelage Zevenbergen	100,00
		Toelage Bachte	50,00
		Kosten rekening	4,95
		Totaal	179,74
Algemeen totaal	4171,39	Algemeen totaal	3541,25

Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
 Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
 Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

✧ **Financieel overzicht gelden Fovig**

Vorig saldo rekeningen	7295,20
Ontvangsten	4171,39
Totaal	11466,59
Uitgaven	3541,25
Nieuw saldo	7925,34
Saldi	
068-2030899-37	4589,87
088-2088862-59	2895,27
635-5955201-34	440,20
	7925,34
Effectenrekening	16816,44
Winst	350,40

✧ **Begroting 2004**

Inkomsten		Uitgaven	
Lidgelden	3000,00	Tijdschrift	850,00
Abonnementen	900,00	Secretariaat voorzitter	530,00
Intresten	50,00	Secretariaat ondervoorzitter	310,00
Algemene vergadering	400,00	Secretariaat	1000,00
		Kosten rekening	60,00
		Eetmaal algemene vergadering	200,00
		Kosten algemene vergadering	200,00
		Verplaatsingen voorzitter	200,00
		Verplaatsingen ondervoorzitter	500,00
		Verplaatsingen leden	200,00
		Geschenken algemene vergadering	100,00
		Onkosten website	200,00
Totaal	4350,00	Totaal	4350,00

Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
 Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
 Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

1.4. Activiteitenverslag

*Inleiding en overzicht door Paul Janssens
Voorzitter Fovig*

1.4.1. TRAJECTBEGELEIDING en de oprichting van een Vlaams Platform van Gebruikersverenigingen.

De proefprojecten trajectbegeleiding in de 5 Vlaamse provincies liepen vorig jaar ten einde.

Ondertussen was ook het eindrapport van professor Bea Maes aangaande trajectbegeleiding bekend.

Voor FOVIG, die aan deze studie van Bea Maes heeft meegewerkt, is en blijft trajectbegeleiding de meest aangewezen weg om op een onafhankelijke manier te komen tot de best mogelijke en aangepaste zorg en begeleiding voor iedere persoon met een handicap.

FOVIG is dan ook ingegaan op de uitnodiging van het VOT (Vlaams Overlegplatform Trajectbegeleiding) om samen met andere gebruikersorganisaties te blijven ijveren voor de verdere uitbouw van trajectbegeleiding.

In haar beleidsplan 2004 kondigde de Minister van Welzijn A. Byttebier aan dat ze de nodige middelen ter beschikking stelde van een nieuw op te richten Platform van Gebruikersverenigingen om trajectbegeleiding verder uit te bouwen. Dit Platform zou tevens de ondersteuning van de vertegenwoordigers van gebruikersverenigingen die in het Regionaal Overleg zetelen, verder zetten, hetgeen tot op heden door de VGPH (Vlaams Gebruikersoverleg Personen met een Handicap) gebeurde.

De werking en de oprichting van dit Platform zal door een besluit van de Vlaamse Regering worden bekrachtigd. De ontwerptekst van dit besluit werd ondertussen op de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds besproken.

Omdat er in diverse teksten steeds sprake is van "erkende" gebruikersverenigingen hebben we aan het Vlaams Fonds gevraagd aan welke formaliteiten FOVIG moet voldoen om ook erkend te worden.

We kregen van mevr. H. Slembrouck, stafmedewerkster bij het Vlaams Fonds, de bevestiging dat het voldoen aan de criteria die worden vooropgesteld om deel te nemen aan dit Platform tevens een erkenning inhoudt van de gebruikersvereniging. Aangezien deze criteria FOVIG zeker moeten toelaten om deel uit te maken van dit nieuwe Platform heeft FOVIG zich kandidaat gesteld als volwaardig lid van de raad van bestuur van dit Platform.

Het is nu afwachten op de goedkeuring van dit besluit door de Vlaams Regering.

*Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be*

1.4.2. **Actie "VOORSCHOTTEN"**

FOVIG werd door de koepels van voorzieningen V W V en P P G aangesproken om samen met andere gebruikersverenigingen en werknemersorganisaties actie te voeren i.v.m. het niet uitbetalen van de voorschotten van december 2003 en ook i.v.m. de steeds maar toenemende financiële problemen van voorzieningen ten gevolge van het niet tijdig uitbetalen van de afrekeningen van de dagprijsdossiers.

De deelname van FOVIG aan deze actie was vooral ingegeven uit vrees dat men de middelen bestemd voor de wachtlijsten zou "aanspreken" om deze achterstallen aan te zuiveren maar ook omdat de steeds maar groeiende achterstallen van de dagprijsdossiers nadelige gevolgen hebben voor de kwaliteit van de opvang en begeleiding van de personen met een handicap in de voorzieningen.

1.4.3. **Het PGB en de uitwerking van ZORGPROGRAMMA'S, ZORGMODULES, ZORGGRADATIES...**

De technische werkgroep in het Vlaams Fonds die de uitvoeringsbesluiten van het PGB moest voorbereiden en die reeds heel wat werk had geleverd i.v.m. het opstellen van zorgmodules, zorggradaties en de daarbij horende aanpassing van de personeelsomkadering werd eind december 2003 opgedoekt.

Er werd door het kabinet een nieuwe expertengroep in leven geroepen die de opdracht kreeg om in enkele maanden tijd het PGB en al de nevenaspecten daaraan verbonden, verder uit te werken.

Dat het kabinet hiermee nog een laatste poging wil doen om binnen deze legislatuur een aanzet tot regelgeving i.v.m. het PGB op haar actief te zetten is duidelijk.

Het lijkt echter onwaarschijnlijk, zonet onmogelijk dat deze expertengroep haar complexe opdracht in deze korte tijdspanne tot een goed bruikbaar eindresultaat zal brengen. Hoogstens zal het een basisdocument worden met een aantal uitgangspunten die nog verder zullen uitgewerkt moeten worden.

De vrees is groot dat vooral het zorgaanbod vanuit voorzieningen een aanbodsgestuurde zorg zal blijven, dit maal uitgewerkt in zorgprogramma's en zorgmodules als antwoord op de zorgvraag van de gebruiker. Bovendien lijken vakbonden niet onvoorwaardelijk in dit systeem van vraaggestuurde zorg mee te willen instappen. Dat het PGB en vraaggestuurde zorg nog een lange weg heeft af te leggen is duidelijk en veel zal afhangen hoe dit door een volgende minister van welzijn ter harte genomen wordt.

*Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be*

1.4.4. **Werking ROG**

In zowel Antwerpen, Oost en West Vlaanderen en Limburg is FOVIG vertegenwoordigd in het Regionaal Overleg en is er een actieve inbreng van de gebruikers.

Hierbij toch enkele bedenkingen :

Om de werking van de verschillende ROG's op één lijn te krijgen werd Dhr De Niel het voorbije jaar belast met de opdracht om dit beter te structureren. Eind oktober heeft hij op het Vlaams Fonds een ontwerp van besluit aangaande zorgregistratie, zorgplanning en zorgtoewijzing ingediend. Hoever het staat met de bespreking van dit ontwerp is niet gekend en of dit besluit nog door deze legislatuur zal goedgekeurd worden is nog twijfelachtig. Nochtans had dit een goed instrument geweest om een beter zicht en structuur te krijgen i.v.m. de wachtlijsten.

Ook over de efficiëntie van de ondersteuning van de gebruikers in het ROG door de coördinatoren van de eind 2002 inderhaast opgerichte VGPH hebben we onze bedenkingen.

Hun opdracht loopt ten einde en het zal één van de opdrachten van het nieuw op te richten Platform van Gebruikersverenigingen zijn om deze ondersteuning verder te zetten.

Maar daarvoor zal deze ondersteuning grondig moeten geëvalueerd worden en wensen we dat de vertegenwoordigers van de gebruikers in het ROG daadwerkelijk betrokken worden bij het invullen van deze ondersteuning.

Dat ondertussen de wachtlijsten verre van opgelost zijn is duidelijk en het zal ook in de komende jaren een blijvende aandacht vergen.

1.4.5. **DEELNAME IN DE WERKING VAN :**

1.4.5.1. **SEN (Steunpunt Expertise Netwerken)**

Na een opstartperiode hebben zowel het coördinaat als de 3 stuurgroepen intens gewerkt aan de opstelling van een vijfjarenplan.

FOVIG is zowel aanwezig in de RVB als in de stuurgroep "Personen met een Handicap met bijkomende gedragstoornissen". Hier zal erover gewaakt moeten worden dat men niet verloren loopt in het opstellen van rapporten, plannen en procedures, maar dat men de uiteindelijke doelstellingen voor een optimale informatie en dienstverlening voor de problemen van de drie doelgroepen voor ogen blijft houden en komt tot de praktische uitvoering van hetgeen men beoogt: namelijk het uitdragen en ter beschikking stellen van de expertise op domeinen van autisme, niet aangeboren hersenletsels en verstandelijke handicaps met bijkomende gedragsproblemen.

*Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be*

1.4.5.2. **Ad hoc commissie MISBRUIK EN GEWELD**

In de loop van 2003 zijn er door deze commissie weinig concrete zaken uitgewerkt.

Er is wel besloten tot het uitbesteden van twee studies zijnde:

- *een rapport waarin op gestructureerde wijze doelstellingen worden geformuleerd m.b.t. preventie van misbruik en geweld in de meest ruime betekenis van het woord.*
- *Het laten uitvoeren van een wetenschappelijk onderzoek dat o.a. een beeld moet opleveren over de meest voorkomende vormen van misbruik en geweld t.a.v. personen met een handicap in Vlaanderen.*

Verder wil men een website uitwerken met informatie en met een link naar de juridische aspecten van misbruik en geweld t.a.v. personen met een handicap.

1.4.5.3. **OUDER EN FAMILIEPLATFORM**

Deze samenwerking tussen Inclusie Vlaanderen, Steiner-Heilpedagogie, FOVIG en Similes leidt tot een regelmatige uitwisseling van ervaringen en standpunten o.a. in verband met vraaggestuurde zorg, trajectbegeleiding, de nieuwe vakbondseisen e.a.

Daarnaast ook een halfjaarlijks onderhoud met de koepels van voorzieningen. Dit platform mist echter de nodige financiële en professionele ondersteuning en men zal deze samenwerking bijtijds moeten evalueren nu er een nieuw Vlaams Platform van Gebruikersverenigingen zal worden opgericht waar een ruimere samenwerking met ook meer verenigingen kan worden uitgebouwd en dat tevens over de nodige financiële en personele middelen zal kunnen beschikken.

1.4.6. **Website FOVIG**

Om met een beperkt budget toch een goede website uit te bouwen hebben we dit toevertrouwd aan één van onze leden.

Deze website begint vorm te krijgen en volgende thema's en onderwerpen zijn er in opgenomen :

De **historiek**, de **doelstellingen** van FOVIG, **inspraak** en **participatie** van gebruikers en gebruikersraden en daarnaast ook de **werking** van FOVIG waarbij zowel de actuele aandachtspunten, de agenda en de verslagen van de nationale als van de provinciale werking kunnen geraadpleegd worden.

Ook de **samenwerking** van FOVIG met andere verenigingen en de vertegenwoordiging van FOVIG in diverse werkgroepen en commissies komen aan bod.

Onder **documenten** vindt u onze visietekst en standpunten.

Het FOVIG-blad, RAADELOOS, de jaarverslagen en de thema's die besproken werden op onze algemene vergaderingen krijgen hun plaats.

*Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be*

1.4.7. PROVINCIALE WERKING

In iedere provincie wordt er met een afwisselende regelmaat vergaderd en informatie uitgewisseld.

Het is en het blijft een opdracht en een uitdaging om op deze provinciale vergaderingen de nodige aandacht te blijven besteden aan de problematiek van de opvang en de zorg van personen met een handicap in voorzieningen en de inspraak en participatie van gebruikers en gebruikersraden.

Het is niet alleen informatie ontvangen, het is ook informatie geven.

Zo is het de opdracht van iedere gebruikersraad of oudercomité ervaringen, aandachtspunten en thema's waarrond gewerkt wordt in uw voorziening aan te brengen en daarmee andere gebruikersraden en oudercomité's te inspireren en te ondersteunen.

Alleen op die manier blijft de werking van FOVIG levendig en zinvol.

1.4.8. RAADELOOS

Na de serie rond de dagprijs en de supplementen met de medewerking van Dhr Van Geel (Vlaams Fonds) en de zeer gevraagde en gewaardeerde brochure DAGELIJKSE KOST kwam het voorbije jaar het thema Kwaliteit aan bod met de medewerking van de inspectiedienst van het Vlaams Fonds.

In samenwerking met Gezin en Handicap en VFG werd er in iedere provincie een info-avond georganiseerd. Hierbij onze bijzondere dank aan Monique Dumon voor haar inzet en medewerking aan zowel de brochure als aan de thema-avonden.

1.4.9. MAP

Een bijkomend thema werd aan de werkmap toegevoegd : AFKORTINGEN.

Hoewel het moeilijk een werkthema te noemen is, is het wel een veelgevraagd « hulpmiddel » om in de vele afkortingen die telkens in vele teksten opduiken zijn weg te vinden.

Daarnaast vernamen we graag enige commentaar bij het gebruik van de MAP en de tot op heden aangeboden thema's.

1.4.10. DEELNAME AAN STUDIEDAGEN

FOVIG nam deel aan de studiedag UITZICHT OP ZORG van het VVW, het ZORGCONGRES, en de studiedag over TRAJECTBEGELEIDING van INCLUSIE VLAANDEREN.

FOVIG werd uitgenodigd om zijn visie naar voor te brengen op de studiedag over de RECHTEN VAN DE GEBRUIKERS en over de stand van zaken aangaande het PGB op de discussienamiddag van het VVW.

*Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be*

1.4.11. LEDENBLAD

Het FOVIG-blad verscheen viermaal.

We putten uit instellingsblaadjes en inspireren ons op artikels her en der die op één of andere manier enige binding hebben met personen met handicap.

Maar in de eerste plaats willen we in het FOVIG-blad de aandacht behouden op onze werking en die van gebruikersraden en oudercomités. Daarom nogmaals een dringende oproep tot medewerking vanuit de achterban om aandachtspunten in uw gebruikersraad of oudercomité of eigen belevenissen en ervaringen op papier te zetten.

1.4.12. AANDACHTSPUNTEN 2004

In de komende maanden willen we verder aandacht besteden aan :

- Personeelsomkadering en middelen voor residentiële opvang
Nu er bij de uitwerking van het PGB en van vraaggestuurde zorg sprake is van herverdeling van de personeelsomkadering in functie van de zorgzwaarte is het belangrijk hier aandacht aan te besteden en onze bedenkingen naar voor te brengen. Daarom is een werktekst opgesteld die besproken kan worden op de provinciale vergaderingen.
- De kwaliteit in de opvang en begeleiding, het tevredenheidsonderzoek en hoe omgaan als gebruiker met de kwaliteitseisen.
Op welke manier in de diverse voorzieningen de gebruikers(raden) al dan niet betrokken worden bij de invulling van kwaliteitseisen en het kwaliteitshandboek kan ook best een onderwerp zijn voor de provinciale vergaderingen.
- Het PGB en vraaggestuurde zorg.
- Zorgtrajectbegeleiding en de oprichting van het Platform van Gebruikersverenigingen.
- Verdere aanvullingen bij de thema's van de MAP.

2. GEBRUIKERSRAAD VERSUS OUDERCOMITE VERSUS BEWONERSRAAD

2.1. Inleiding door Paul Janssens

Versus :

- Latijn voor tegen, tegenover, ten overstaan van.
- Ook soms afgebeeld met de bekende pijltjes < > die elk een andere richting aanwijzen.

Het is zeker niet de bedoeling dat een oudercomité, een gebruikersraad of bewonersraad tegenover mekaar staan maar eerder dezelfde richting uitkijken, dat ze samen hetzelfde doel nastreven.

Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

Hiervoor zijn er echter geen pasklare oplossingen. Iedere gebruikersraad, oudercomité, bewonersraad zal zich moeten beraden hoe ze dit het best aanpakken. Hierbij een aantal bedenkingen die bij de werking en/of de samenwerking van gebruikersraden en oudercomités best eens overwogen worden.

Over de gebruikersraad :

Het woord gebruikersraad is op zich niet onbelangrijk, het duidt aan dat het hier wel degelijk gaat over de personen die gebruik maken van een voorziening en er het grootste deel van hun leven verblijven.

Volgens het decreet worden de leden van de gebruikersraad gekozen uit de gebruikers of hun wettelijke vertegenwoordigers. Is de gebruiker mondig en bekwaam genoeg om zijn belangen en die van andere medegebruikers te verdedigen ? Kan hij lid zijn van de gebruikersraad ? Wie bepaalt de grens ?

Het is duidelijk dat voor de verlengde minderjarigen de ouders of de wettelijke vertegenwoordigers deze taak op zich nemen. Hoe zit het echter voor de licht en matig mentaal gehandicapten?

« Wij willen niet als kleine kinderen behandeld worden » was in 95 één van hun slogans op hun congres rond het thema : « Wij vragen het woord ».

Het is duidelijk dat dit niet kan zonder een goede begeleiding door ouders, door familieleden of door mensen die een vertrouwelijke omgang hebben met die personen met een mentale handicap.

Het ware dus wenselijk dat men in een aantal voorzieningen daar terdege mee rekening houdt en dat men, zowel vanwege de voorziening als vanwege de ouders, familie of wettelijke vertegenwoordigers er de persoon met een handicap zou bij betrekken.

Hen er bij betrekken zal een aanpassing vragen op gebied van communicatie, taalgebruik, verstaanbaarheid en uitdrukingsmogelijkheden van de gehandicapte bewoner.

Hen er bij betrekken zal ook aandacht vergen voor de soms uiteenlopende belangen van de persoon met een handicap enerzijds en de ouders en wettelijke vertegenwoordigers anderzijds.

Het kan zeker zinvol zijn om ze aan bod te laten komen via een bewonersraad en een voor hen aangepaste manier van vergaderen. In heel wat voorzieningen is men hier ondertussen in geslaagd en kunnen de gebruikers via de bewonersraad hun mening, vragen en opmerkingen kwijt.

Om nu terug te komen op de gebruikersraad, laten we het even hebben over de bevoegdheden die in het decreet onder de de noemer « collectieve inspraak » staan beschreven.

Er is vooreerst bepaald dat er voorafgaandelijk overleg verplicht is op drie punten :

- 1. Wijzigingen aan het reglement van orde*
- 2. Belangrijke wijzigingen in de woon- en leefsituatie*
- 3. Wijzigingen in het concept van de voorziening*

1. Wijzigingen aan het reglement van orde.

Dit vraagt op zich geen verduidelijking al is het wel zo dat menig reglement van orde destijds éénzijdig door de voorziening is opgesteld en dat dit best eens o.a. op basis van de kwaliteitseisen onder de loupe wordt genomen door de gebruikersraad in samenspraak met de directie.

2. Belangrijke wijzigingen in de woon- en leefsituatie.

De term 'woon- en leefsituatie' dekt heel wat :

- Neem nu de 'woonsituatie' en bekijk maar eens alle aspecten rondom wonen binnen een normaal huisgezin; de ruimten waarin men gezamenlijk verblijft zoals de living, de eethoek, de keuken en de meer persoonlijke ruimten zoals de slaapkamer, die in sommige gevallen nog gedeeld worden met andere gebruikers, het sanitair en de badkamer enz. met daarbij ook aandacht voor het comfort in gebruik, de privacy, de veiligheid.
- Neem ook de 'leefsituatie'.
Hier kunnen zoveel aspecten van het dagelijks leven aan bod komen want tenslotte verlangen we toch dat die 'leefgroep' de kwaliteit van een gezinsleven zou evenaren.

3. Wijzigingen in het concept van de voorziening

Zowel voor de gebruikers als voor het personeel van de voorziening is het belangrijk dat de voorziening dit concept, de visie en de doelstellingen rondom de zorg en begeleiding die ze aan de haar toevertrouwde personen met een handicap wenst te bieden, duidelijk omschrijft zodat de bewoner, gebruiker of zijn wettelijke vertegenwoordiger weet wat er op gebied van opvang en begeleiding aangeboden wordt en ook weet met welk gekwalificeerd personeel dit zal gerealiseerd worden.

Dit voor wat betreft het verplicht overleg.

De volgende twee paragrafen van art. 18 van het decreet geven aan de gebruikersraad nog andere bevoegdheden :

- & 3   Zowel de voorziening als de gebruikersraad hebben **initiatiefrecht** om advies te vragen of uit te brengen inzake aangelegenheden die de verhouding voorziening – gebruikers aangaan.
Er is **hoorrecht** en **antwoordplicht** omtrent elk onderwerp waarover de gebruikersraad een standpunt aan de verantwoordelijken van de voorziening wenst mee te delen.

Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

Hier worden ook weer mogelijkheden geboden aan de gebruikersraad om op heel wat terreinen inspraak te hebben, maar advies uitbrengen betekent daarom nog niet dat dit advies moet ingewilligd worden en, mits de nodige en gemotiveerde argumenten kan een directie ook weigeren aan een advies gevolg te geven.

Initiatiefrecht, hoorrecht en antwoordplicht zijn duidelijke termen en iedere gebruikersraad zou er gebruik moeten van maken en moet er ook voor zorgen dat ieder advies, vraag of standpunt in het verslag wordt geformuleerd en wordt opgevolgd tot er een duidelijk antwoord is.

- & 4. De voorziening verstrekt aan de gebruikers de noodzakelijke informatie omtrent beslissingen die rechtstreeks de woon- en leefsituatie van de gebruikers betreffen en inzake alle andere elementen die de gebruikers als groep aanbelangen, met inbegrip van informatie omtrent haar jaarrekeningen.

De formulering van deze paragraaf geeft ook weer aan dat de voorziening gehouden wordt aan het verstrekken van informatie niet alleen over beslissingen maar ook over alle andere elementen die de gebruiker als groep aanbelangen. De gebruikersraad zal hierover moeten waken dat zij wel degelijk al die informatie krijgt en ze desnoods moeten opvragen.

Het zal van de leden van de gebruikersraad de nodige moed vergen om deze beide paragrafen daadwerkelijk te gebruiken als instrument voor een degelijke collectieve inspraak.

Want vreest niet iedere gebruiker dat boven zijn hoofd dat beruchte zwaard van ontslag hangt als men wat te krachtig op zijn rechten staat ?

Over het oudercomité

In heel wat voorzieningen waar reeds een oudercomitéwerking bestond is de opstart van een gebruikersraad meestal zonder moeite verlopen, maar in de voorzieningen waar er voor de eerste keer een gebruikersraad werd opgericht zal men moeten leren en ervaren wat dialoog tussen gebruikers en voorziening inhoudt:

- Afspraken maken omtrent werking en programma.
- Opstellen van aandachtspunten en leren inzien wat van algemeen belang is en wat persoonlijke belangen zijn.
- Onderscheid maken tussen belangen van de ouders en belangen van de bewoners.

Maar in heel wat voorzieningen bestaat er sinds jaren een oudercomité.
Sommige van die oudercomités zijn al aan hun derde, vierde, of vijfde lustrum of meer.
Noem het nu oudercomité, oudervereniging, familiekring of broer en zussen-werking of hoe dan ook, het zijn allemaal persoonlijke initiatieven van familieleden van personen met een handicap.

Een groot aantal zijn uitgegroeid tot degelijk gestructureerde verenigingen met eigen statuten, eigen initiatieven, eigen middelen.

Deze verenigingen hebben niet zitten wachten op dit decreet en weten heel goed wat collectieve inspraak betekent.

Het is ook dank zij de ingesteldheid van die voorzieningen, waar deze oudercomités bestaan, dat die oudercomités een belangrijke rol zijn gaan vervullen binnen de voorzieningen en dat zij, dank zij een goede relatie en samenwerking met de directies, een rol zijn gaan vervullen in de opvang en de begeleiding van vooral mentaal gehandicapte personen.

Deze oudercomités plaatsen tegenover, naast of gewoon vervangen door de gebruikersraad zou dus in heel wat gevallen onverstandig zijn.

Gebruikersraden en oudercomités: naast elkaar en samen met elkaar

Er zijn een aantal wezenlijke verschillen tussen een oudercomité en een gebruikersraad:

- Gebruikersraden zijn bij decreet voorzien en verplicht als voorwaarde voor de erkenning van een voorziening.
- Gebruikersraden zijn samengesteld uit een minimum aantal leden die door verkiezingen werden aangeduid nadat alle gebruikers of hun wettelijke vertegenwoordigers zich kandidaat hebben kunnen stellen.
- Gebruikersraden hebben een aantal bevoegdheden zoals initiatiefrecht, hoorrecht en recht op antwoord en informatie.
- Een oudercomité is niet verplicht.
- De leden van een oudercomité zijn ouders of familieleden van een persoon met een handicap en zijn meestal op eigen initiatief of op vraag van het oudercomité of de voorziening mee ingestapt in een bestaand oudercomité.
- De bevoegdheden van een oudercomité zijn gebaseerd op onderlinge afspraken tussen ouders, directie en personeel, soms zijn ze heel vaag en zijn ze meestal niet op papier gezet.
- Een oudercomité kan ook buiten de voorziening actief zijn, heeft ook aandacht voor de problematiek van de ouders en familieleden in allerlei andere aspecten zoals bvb. aanvaarden van de handicap van hun kind, specifieke opvoedingsproblemen, oudercursussen, seksualiteit en relatie, verlengde minderjarigheid, erfelijkheid enz... door bvb. info of contactavonden te organiseren.

Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

- Oudercomités kunnen samen optreden ten overstaan van de overheid om een beter en ruimer aanbod van opvang te bekomen.
- Ouders en familieleden kunnen ook belangrijk zijn in het vrijwilligerswerk in de instelling.
- Oudercomité staat ook voor ouderlijke verantwoordelijkheid, het betekent dat ouders zich blijvend betrokken voelen bij het gebeuren rond hun gehandicapte zoon of dochter.

De opdracht van een gebruikersraad is dus niet noodzakelijk dezelfde als die van een oudercomité.

In voorzieningen waar een oudercomité actief is bestaat er al een traditie rond inspraak en participatie en ouders en directie hebben al ervaring opgedaan om niet alleen over hun eigen persoonlijke situatie te praten maar ook om te kunnen praten over de meer algemene aspecten van begeleiding en opvang.

Deze ervaring komt zeker ten goede aan het functioneren van de gebruikersraad.

Gebruikersraad kunnen best oudercomité **naast** elkaar:

Hier zullen een aantal punten duidelijk moeten afgesproken worden:

- De opdracht en de taakomschrijving van beide inspraakorganen.
- De samenwerking tussen beiden.
- Het onderling contact.
- Het uitwisselen van gegevens.
- Het aanbrengen van informatie vanuit de directie, vanuit de achterban, vanuit de overheid.
- De verhouding met de Raad van Bestuur van de instelling en waarom ook niet met de ondernemingsraad.

Een goede samenwerking berust dus op degelijke afspraken, op goede verhoudingen en duidelijke terreinafbakening.

Zoniet zullen nodeloze misverstanden ontstaan en kunnen tegengestelde adviezen uitgebracht worden. Er kan ook naijver ontstaan en dan wordt het oudercomité de concurrent van de gebruikersraad. Dan krijgt men met andere woorden: oudercomité versus gebruikersraad.

Gebruikersraad en oudercomité werken best **samen met** elkaar. Hier zullen ook dezelfde duidelijke afspraken moeten gemaakt worden rond samenwerking.

Het oudercomité zou als ruggesteun kunnen dienen van de gebruikersraad en belangrijke agendapunten zouden eerst kunnen besproken worden in het oudercomité.

Gebruikersraden kunnen eerst de vergaderingen voorbereiden en daarna de directie en het oudercomité uitnodigen om al de agendapunten samen te bespreken.

Diverse vormen van samenwerking zijn mogelijk en het zal ook afhangen van de grootte van de voorziening en het aantal gebruikers en ouders die zich daadwerkelijk willen inzetten voor deze collectieve inspraak.

Hoe dan ook:

- De gebruikersraad alleen of samen met het oudercomité moet weten wat er gebeurt in de voorziening, moet informatie krijgen, informatie vormt de basis voor daadwerkelijke participatie.
- De gebruikersraad alleen of samen met het oudercomité moet weten wat de meningen en de wensen zijn van de bewoners, hun ouders en familie of hun wettelijke vertegenwoordigers. Ze zullen een werkwijze moeten kiezen waarbij ze met ieder van hen voeling blijven houden.
- De gebruikersraad alleen of samen met het oudercomité moet opkomen voor de meningen en de wensen van de bewoners.

Dit betekent dat de gebruikersraad invloed moet hebben op het beleid, dat er naar geluisterd wordt als hij advies wil uitbrengen en dat hij ook ingeschakeld wordt vóór er beleidsbeslissingen worden genomen.

Tot slot nog deze bedenking:

In onze samenleving zijn er een aantal mensen die men zou kunnen noemen: de initiatiefnemers, de starters, de beginners, de bereidwilligen, de vrijwilligers, de motoren van verenigingen of van doelgroepen.

Het zijn steeds dezelfde gezichten die men tegenkomt.

Dit is zo in de gehandicaptensector en in de verenigingen voor personen met een handicap.

Dit is ook zo in oudercomités en gebruikersraden.

Daarom is het belangrijk dat er een goede taakverdeling is bij de leden van de gebruikersraad of oudercomité en dat ieder lid zich daadwerkelijk en naar eigen kunnen inzet voor een deel van de taken.

Niet onnodig vergaderen maar vergaderen rond duidelijke en goed voorbereide agendapunten met het doel resultaten en oplossingen te bekomen. Anders ontstaat er overbelasting of wordt het voor sommigen een full-time job.

Samenwerking om participatie op punt te stellen vraagt een niet te verwaarlozen inzet van iedereen en tevens bereidheid tot vorming.

2.2. Groepsgesprek

2.2.1. Taakafbakening oudercomité-gebruikersraad

2.2.1.1. Oudercomité

- 2.2.1.1.1. Van belang voor materiële en financiële ondersteuning
- 2.2.1.1.2. Behartigt inhoudelijke werking (vorming, informatieavonden, gespreksavonden, thema-avonden, e.d.)
- 2.2.1.1.3. Draagt vaak bij op het vlak van vrijetijdsbesteding, activiteiten, ontspanning van bewoners

2.2.1.2. Gebruikersraad

- 2.2.1.2.1. Richt zich meer op het formele, het wettelijke, het verplicht collectief overleg

2.2.2. Samenstelling

2.2.2.1. Verschillende leden

Wordt door de overheid aangemoedigd

2.2.2.2. Dezelfde leden

Is op veel plaatsen de praktijk

2.2.3. Lidmaatschap gebruikersraad

2.2.3.1. Wettelijke leden

Alleen wie verkozen is heeft stemrecht

2.2.3.2. Niet wettelijke leden

- 2.2.3.2.1. Vaak is de groep medewerkers ruimer en groter dan diegenen die wettelijk verkozen zijn
- 2.2.3.2.2. Men kan moeilijk verdedigen dat deze mensen niet zouden mogen participeren en adviseren
- 2.2.3.2.3. Als beide ouders meewerken gaat men er best van uit dat beiden een stem hebben die gehoord wordt

2.2.4. **Vergaderen**

2.2.4.1. **Verschillende vergaderingen**

2.2.4.2. **Dezelfde vergadering**

2.2.4.2.1. **Agenda**

2.2.4.2.1.1. Met één agenda

2.2.4.2.1.2. Met verschillende agenda's (gebruikersraad, oudercomité, participatieraad)

2.2.4.2.2. **Verslag**

2.2.4.2.2.1. Met één verslag

2.2.4.2.2.2. Met verschillende verslagen (oudercomité, gebruikersraad, participatieraad)

2.2.4.3. **Vergaderingen die elkaar opvolgen met overlapping van leden**

2.2.4.3.1. Eerst gebruikersraad

2.2.4.3.2. Dan oudercomité

2.2.4.3.3. Dan gezamenlijk overleg met directie en personeel

2.2.5. **Bewoners betrekken bij de gebruikersraad**

2.2.5.1. **Formules**

2.2.5.1.1. **Aanwezigheid**

2.2.5.1.1.1. Bewoners altijd aanwezig

2.2.5.1.1.2. Bewoners op sommige raden aanwezig

2.2.5.1.2. Vertegenwoordiging in geval van verlengde minderjarigheid:

2.2.5.1.2.1. Door ouders of wettelijke vertegenwoordiger

2.2.5.1.2.2. Door vertrouwenspersonen of belangenbehartigers

2.2.5.2. **Goede praktijken**

2.2.5.2.1. Vooraf voorbereiden, achteraf verwerken

2.2.5.2.2. Frequentie van de gebruikersraden verhogen

2.2.5.2.3. Tempo van de vergadering aanpassen

2.2.5.2.4. Taalgebruik aanpassen

2.2.5.2.5. Vergadering opsplitsen en indelen volgens behandelde thema's

2.2.5.2.5.1. Naar participatiemogelijkheid van bewoners

2.2.5.2.5.2. Naar overlegpartner (centrum of voorziening of school)

*Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be*

2.2.5.3. **Moeilijkheden**

- 2.2.5.3.1. Aanpassing taalgebruik niet altijd mogelijk
- 2.2.5.3.2. Gebruikersraad heeft belangstelling voor de algemene problematiek van de voorziening en voor problemen die de leefwereld van de bewoners overstijgen
- 2.2.5.3.3. Ontwikkelingsniveau van de bewoners
- 2.2.5.3.4. Verstaan van taal, gebruik van taal
- 2.2.5.3.5. Verschil in denken tussen bewoners en ouders of wettelijke vertegenwoordigers
- 2.2.5.3.6. Bewoners kunnen niet altijd oordelen
- 2.2.5.3.7. Ouders en wettelijke vertegenwoordigers oordelen soms terecht anders

2.2.5.4. **Mogelijkheden**

- 2.2.5.4.1. Bewoners brengen eigen accenten aan
- 2.2.5.4.2. Bewoners brengen nieuwe thema's en onderwerpen aan
- 2.2.5.4.3. Bewoners leggen terecht de nadruk op hun leef- en ervaringswereld
- 2.2.5.4.4. Vaak gaat het om heel kleine en concrete, maar daarom niet onbelangrijke zaken

2.2.5.5. **Criteria voor rijpheid**

- 2.2.5.5.1. Verlengde minderjarigheid is een element dat speelt
- 2.2.5.5.2. Minimale mogelijkheden tot verbale communicatie
- 2.2.5.5.3. Principiële houding: zoveel mogelijk hen betrekken, ook als het moeilijk is

2.2.6. **Bewonersraden**

- 2.2.6.1. Steeds een bewonersraad oprichten, ook bij personen met zware mentale handicap
- 2.2.6.2. Gebruikersraad laten voorbereiden op bewonersraad
- 2.2.6.3. Bewonersraad laten voorbereiden via de verschillende leefeenheden
- 2.2.6.4. De overkoepelende bewonersraad laten voorbereiden door de verschillende bewonersraden van de leefeenheden

2.2.7. **Verhouding gebruikersraad-voorziening**

2.2.7.1. **Aanwezigheid directie**

Aanwezigheid is noodzakelijk om participatie, overleg, informatie mogelijk te maken

2.2.7.2. **Samenstelling gebruikersraad**

2.2.7.2.1. De directie heeft principieel niets te maken met de samenstelling van de gebruikersraad

2.2.7.2.2. De gebruikers verkiezen vrij hun vertegenwoordigers

2.2.7.3. **Werking mogelijk maken**

De voorziening moet de werking van de gebruikersraad mogelijk maken

2.2.8. ***Verslaggeving door waarnemer in Raad van Bestuur***

2.2.8.1. Verslag

2.2.8.1.1. Kan uitgebracht worden

2.2.8.1.2. Kan zowel mondeling als schriftelijk gebeuren

2.2.8.2. **Deontologie**

2.2.8.2.1. Men is wel gehouden aan deontologie en eventuele zwijgplicht

2.2.8.2.2. Er kunnen afspraken gemaakt worden met de Raad van Bestuur met betrekking tot de inhoud

2.2.8.3. **Mandaat**

De waarnemer voert een mandaat uit en houdt zich eraan

3. VERDER ZIEN – OVER DE SPIRITUALITEIT VAN KLEINE DINGEN (HERMAN WOUTERS)

Vooraf

Ik werk al vele jaren als orthopedagoog met diep, ernstig en matig verstandelijk gehandicapte kinderen en volwassenen. Samen met hen beleefde ik kostbare momenten van ontmoeting waarbij ik meer dan eens geraakt werd in mijn diepste wezenskern. Op dergelijke ogenblikken heb ik het gevoel dat de tijd even stil staat en dat de wereld ophoudt met draaien. Er komt een sfeer aanwezig die verder gaat dan de betrokken personen. Ik denk dat we psychologisch voor dit soort intermenselijke ervaringen gemaakt zijn en dat ze een bron van geluk zijn, misschien zelfs dé bron van geluk.

Hoe komt het dat verstandelijk gehandicapte personen anderen zo'n deugd verschaffen?

Bij een eerste contact met een gehandicapte persoon moet je een drempel over. Onmiddellijk valt de handicap op, die op de voorgrond komt te staan. Je ziet deze beperking reuzegroot en er is geen plaats meer voor de persoon achter de handicap. Dit is een natuurlijk psychologisch proces: datgene wat het meest opvalt, wordt in het beeld dat men iemand heeft, erg vergroot. Bij verdere contacten wordt de handicap terug tot zijn 'normale proporties' herleid en komt er terug ruimte voor de andere aspecten van deze persoon. Ook dit is een natuurlijk proces waarvoor je geen bovenmenselijke inspanningen moet doen.

Eens die stap gezet, zeggen begeleiders en vrijwilligers vaak dat ze de ontmoetingen met verstandelijk gehandicapten als erg deugddoend ervaren. Ik probeer dit fenomeen al jaren te doorgronden. Heeft het te maken met de kwaliteit van de ontmoeting? Contacten met verstandelijk gehandicapten verlopen in regel vlotter. Verstandelijk gehandicapten zijn echter, gedragen zich zoals ze zijn en willen zich niet beter voordoen. Ze hebben ook tegenover andere personen geen vooroordelen of bijgedachten. Misschien komt dit omdat ze eenvoudiger zijn, zoals kinderen. Verstandelijk gehandicapten hebben op de gewone mensen voor dat ze 'unieke' persoonlijkheden zijn. Ze hebben minder last van het menselijk opzicht dat ons zo vaak parten speelt. Ik vind het dagelijkse leven met hen vaak een herademing in onze complexe sociale wereld.

Welkom

Op een dag moesten Henk, de maatschappelijk werker en ik gaan kennis maken met een mentaal gehandicapte man uit de psychiatrie voor wie er in onze voorziening een aanvraag tot opname was ingediend. De eerste stap in de procedure is een bezoek brengen aan de betrokkene. Bij het hoofdgebouw had men ons gezegd dat we dadelijk mochten binnengaan. De receptionist dacht dat de dienst wel op de hoogte zou zijn van onze komst.

*Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be*

We stappen in het park naar de afdeling St-André en staan even later voor een deur in donker vernis. Ik stoot met mijn hand tegen de knop en duw ze moeiteloos open. We komen in een gang. Na een korte aarzeling, de tijd om even rond te kijken, merken we dat er één deur openstaat en bijna spontaan gaan we erdoorheen. We belanden in een kleine hoge hal, waar aan de ene kant een keukentje in uitkomt.

Rond de keukentafel is het verplegend personeel aan het koffiedrinken. Een vrouw in blauwe schort zit met haar gezicht naar ons toe, kijkt ons even aan en draait haar blik weer weg. Er wordt niets gezegd. We knikken vluchtig, maar er komt geen reactie. Zwijgend drinken de begeleiders verder van hun koffie. Ze zijn met vijf. De stilte blijft. Ik begin me ongemakkelijk te voelen.

Aan de andere kant van de hal is er nog een deur. Die komt uit in 'de zaal'. Hier stappen de bewoners rond, al grijzende verstandelijk gehandicapt. Ze dragen allen hemden met lange mouwen in blauw of bordeaux polyester. Iemand van hen ziet onze blik, kijkt ons aan en komt naar ons toe.

'Moi, Aloïs', zegt hij. 'Toi?'

'Eh, ik ben Herman.'

Hoewel er in de zaal, de muren, de vloer en in de kleren alleen maar vaalheid hangt, schittert de blik van Aloïs: levenslust en vitaliteit in een uitgeblust decor. Hij laat zijn uurwerk zien.

'Van mijn mama'. Vervolgens bekijkt hij mijn pols en speurt naar mijn uurwerk. Très belle...mooi', zegt hij.

Een oudere man met een erg gekromde rug komt dichterbij. Hij blijft op een afstand staan en bekijkt ons lange tijd nadenkend. Dan verschijnt er een totale glimlach over zijn gezicht.

'Ik heb vanmorgen koffie gedronken...Dat ik koffie heb gedronken, gedronken en een boterham met choco.'

Hij wacht een moment. 'En gijle?'

'Ik heb vanmorgen een boterham met aardbeienconfituur gegeten', antwoord ik. Mijn ongemakkelijkheid is verdwenen. Het ijs gesmolten.

'Ik heb ook confituur gegeten', zegt Henk, de maatschappelijk assistent, terwijl hij de uitgestrekte hand van de man grijpt. 'Ik heet Henk. Hoe heet jij?'

'Jos', zegt de man. 'En ik heb een boterham met choco gegeten, met choco en koffie gedronken, koffie gedronken.' Hij steekt zijn hand uit naar mij en ik reik hem de mijne: 'Ik ben Herman. Ik heb vanmorgen ook koffie gedronken...Jij drinkt zeker graag koffie?' Jos denkt even diep na. Dan antwoordt hij op een toon van een kind dat aan een zeer goede vriend zijn grootste geheim prijsgeeft: 'Ja, ik drink graag koffie.'

De koffie pruttelt in het koffiezetapparaat aan de overkant, in het keukentje bij het personeel. Daar is het nog steeds stil.

Ik wil jullie in dit verband ook over Julie vertellen. Ze is een diep verstandelijke gehandicapte vrouw van 40 jaar en is wat men noemt 'een zwak mongooltje'. De meeste mensen met het syndroom van Down zijn matig verstandelijk gehandicapt, maar zij is dus zwaarder gehandicapt. Ze kan niet praten, alleen maar klanken uiten. Ze heeft een verstandelijk niveau van een kind van 15 maanden. Dit betekent dat ze toch over een zekere zelfredzaamheid beschikt: ze kan zelfstandig eten en drinken, ze is zindelijk en kan zichzelf aan- en uitkleden mits haar begeleider de sluitingen open en dicht doet.

Houten schommelbak

Op een keer loop ik op de betonnen speelplaats waar de leefgroep van Woning 2 op uitgaat. Er staat daar een houten schommelbak met een paardenkop en gebogen zijplanken. Julie zit erin op en neer te wiegen. Ik houd halt en vraag haar of ik bij haar in de bak mag komen zitten. Ze fronst haar voorhoofd alsof ze nadenkt. Ik wacht een tijdje gehurkt naast het schommelpaard. Dan vraag ik het opnieuw. Opnieuw vermoed ik dat ze alleen maar vriendelijke klanken hoort en niet echt begrijpt wat ik zeg. Dan ga ik naast haar zitten.

We beginnen samen te schommelen: een normaal begaafde man van bijna 50 jaar en een vrouw met de ontwikkelingsleeftijd van een kind. Ik beleef aan het schommelen al evenveel plezier als zij. Alleen moet ik wel mijn schaamte overwinnen tegenover de mogelijke toeschouwers achter de ramen die op de speelplaats uitgeven.

Zodra ik meewieg, stopt Julie met haar bewegingen. Ze kijkt me verbaasd aan. 'Wat krijgen we nu. Ben je gek geworden?' lees ik in haar ogen. Dan schatert ze het uit. Ze verstopt even haar gezicht in haar handen en wiebelt daarna tevreden verder. Ik voel het contact. We begrijpen elkaar en genieten samen van de beweging. Na vijf minuten duwt ze me weg. 'Zo is het wel genoeg geweest', denkt ze wellicht.

De volgende dag kom ik opnieuw in haar leefgroep en ga ik even aan tafel zitten om met Astrid, een opvoedster, te praten. Julie zit helemaal aan de andere kant van de woonkamer. Zodra ze me opmerkt, komt ze uit haar zetel, waar ze anders alleen met veel moeite uitkomt. Ze stapt naar me toe en geeft me een heel stevige knuffel. Blijkbaar is ze de vijf minuten van de vorige dag nog niet vergeten.

Wat een betekenis heeft dat korte moment dat de effecten zolang blijven voortduren! Er moeten enkele dingen overwonnen worden om tot dit soort ontmoeting te komen. Het zijn geen onoverkomelijke stappen voor een orthopedagoog: een beetje menselijk opzicht opzij zetten, letterlijk kleiner worden met door de knieën te gaan om hurkend op gelijke hoogte te komen. Ook wel afdalen in mentaliteit en zelf terug een beetje kind worden om zo samen te genieten van het schommelen. Het is echt niet zo moeilijk maar het vraagt een stap. Die zorgt ervoor dat de verbondenheid fysiek en emotioneel gestalte krijgt en kan beleefd worden. Op die manier ontstaat er een echt en hecht contact. We zijn voor dit soort contacten gemaakt. Dat zit in onze genen.

*Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be*

Van belang is goed observerend aanwezig te zijn: je moet je eigen acties in het gebeuren goed volgen en de reacties die de ander erop geeft, nauwlettend gadeslaan: bewegingen die hij start, geluiden, die hij maakt,.... Wanneer de begeleider de leiding neemt is het goed om de actie even te stoppen en te kijken of er initiatief komt van de gehandicapte: stoppen met zingen en kijken of de andere zin heeft om verder te zingen, even stoppen met fluiten en kijken of de ander het fluiten beantwoordt,... Het is ook van belang om situaties te creëren waarbij de rollen omgekeerd worden en waar het de gehandicapte persoon is die de leiding neemt en de begeleider volgt. Hij doet dit dan door bewegingen te imiteren of klanken na te zeggen,.... Wanneer ieder om beurt eens leiding neemt en dan weer volgt zorgt dit voor meer variatie en kleur in de verbondenheid.

Af en toe zijn er momenten, die ik al 'volledige integratie' zou willen benoemen dwz dat 'de normale' en 'de gehandicapte' even intens met hetzelfde bezig zijn en dat er geen verschil meer is. Dit kan door samen te genieten van een wandeling in de natuur, een het drinken van een drankje drinken, van het voelen van de wind, door samen te schommelen, door samen te voetballen, samen muziek te maken, samen een liedje van K3 te zingen,...

Soms hebben de ontmoetingen met verstandelijk gehandicapte personen nog ingrijpendere effecten

Henri Nouwen (1932-1996) een Nederlands priester, die aan verschillende universiteiten in de Verenigde Staten had gedoceerd en erg beroemd werd, stierf in 1996. Tien jaar eerder had hij de Havard University en zijn academische carrière vaarwel gezegd om bij een groep verstandelijk gehandicapten te gaan wonen in de Arkgemeenschap 'Daybreak' te Toronto in Canada. De eerste jaren was hij daar gewoon begeleider.

In zijn boek 'Adam' probeert Nouwen uit te leggen hoe deze verstandelijk gehandicapten hem veranderd hebben en hoe ze hem iets geleerd hebben over de diepe verbondenheid die er aanwezig kan komen tussen mensen. Een verbondenheid die religieus aanvoelt en steeds een beetje mysterie blijft. Henri Nouwen beschouwde deze eenvoudige personen als zijn grootste leermeesters van het leven.

Zwaar depressief

Op een dag kwam er op het terrein van Daybreak een grote zwarte limousine aangereden. Aan het stuur zat er een oudere vrouw, die vertelde dat ze hulp nodig heeft. Ze was zwaar depressief en had al verschillende psychiaters bezocht zonder veel resultaat. Haar broer had haar aangeraden om eens naar deze leefgemeenschap te komen. De vrouw was net zeventig geworden en was enorm rijk.

In het gesprek met Nouwen omschreef ze haar probleem als volgt: 'Ik geraak gedeprimeerd als ik in de krant lees wie er bij de President in het Witte Huis op de lunch wordt gevraagd. Ik ben triest omdat ik merk dat er mensen uitgenodigd worden, die maar half zo rijk zijn als ik.'

Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

Het was een vrouw die een brede kennissenkring had en aan heel wat sociale activiteiten had. De diepere grond van haar probleem - besepte Nouwen - was haar vraag of er wel iemand echt om haar gaf. En of de mensen niet alleen maar van haar hielden omdat ze zo rijk was. Zouden ze haar niet vergeten als ze geen geld meer had of als ze haar niet meer konden gebruiken? Zouden ze nog van haar houden als ze haar zouden kennen zoals ze werkelijk was?

Dit zijn vragen die we allemaal hebben en die de grond van onze bestaan raken. Zijn we de moeite waard omdat we veel bezitten, omdat we nuttig werk presteren of zijn we de moeite waard louter om wie we zijn?

Henri nodigde de vrouw uit om 's avonds mee te gaan eten in de leefgroep. Hij liet er haar alleen naar toe gaan. Na de maaltijd kwam de vrouw terug. Ze zegde dat ze het leuk vond: 'Ik voelde me er erg thuis. De verstandelijk gehandicapte bewoners accepteerden me en waren erg zorgzaam. Eerlijk gezegd vond ik het wel een beetje eng toen je me voorstelde om helemaal alleen te gaan. Ik moest een drempel over. Maar ze vonden me dadelijk aardig.'

Nouwen zag dat ze een reep chocolade in haar hand houdt. Zijn blik opmerkend reageerde de vrouw: 'John, één van de bewoners, was na de maaltijd recht gestaan en had een toespraak gehouden. Hij vroeg aan iedereen om een getal tussen 1 en 15 te zeggen en een kleur van een kledingstuk. Dan deed hij alsof hij iets in zijn notaboekje schreef, maar het was maar een krabbel. John bleef tijdens het raden heel de tijd naar dat boekje staren en verklaarde daarna plechtig dat zij, de gast, de chocolade had gewonnen. Ik voelde me zo thuis bij deze mensen... En ze kenden me niet eens.'

Na haar verblijf in Daybreak bleef de vrouw nog in contact met het centrum. Het ging wat beter met haar en ze was niet mee zo depressief. In een telefoontje later gaf ze aan dat er tijdens die dagen iets fundamenteels in haar veranderde. Ze omschreef het als 'zich meer verankerd voelen'

Hoe komt het toch dat één van de rijkste vrouwen ter wereld het contact met verstandelijk gehandicapten zo diep deugddoend had ervaren en dat ze zo dankbaar was voor die reep chocolade? Zou het er mee te maken hebben dat je in contact met verstandelijk gehandicapte personen meer tot de essentie van het bestaan komt?

Kwaliteit van leven

Paradoxaal genoeg denkt de meerderheid van de samenleving dat deze mensen onmogelijk een kwalitatief hoogstaand leven kunnen leiden omwille van hun beperkingen.

Marcel

Een tijdje geleden organiseerde de universiteit een studiedag over het thema genetische ziekten en orthopedagogie. Ik kreeg een uitnodiging, betaalde het inschrijvingsgeld en trok ernaartoe.

*Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be*

Een professor-dokter sprak enthousiast over de mogelijkheden van echografie om voor de geboorte afwijkingen op te sporen. Op een bepaald ogenblik toonde hij een dia van een foetus. Het was een kindje met een abnormale dwerggroei. Met een stok duidde hij aan: 'In verhouding een te groot hoofd, misvormde ruggengraat, te kleine benen, te kleine armen... Hier hoef ik geen commentaar bij te geven. Van kwaliteit van leven kan in dit geval geen sprake zijn. Volgende dia.' Bij deze woorden moest ik aan Marcel denken, die in onze instelling woont. Marcel is een 32-jarige dwerg, nauwelijks één meter lang. Zijn hoofd is te groot, zijn ruggengraat vertoont ernstige afwijkingen en bovendien is hij verstandelijk gehandicapt.

Een week na die bewuste studiedag was de leefgroep van Marcel toevallig op vakantie aan zee en ze nodigden mijn en mijn gezin uit om hen te komen bezoeken. 's Middags arriveerden we in het bungalowpark van Cadzand-aan-zee. Mijn vier kinderen waren onder de indruk. Het was hun eerste confrontatie met zwaar en ernstig verstandelijk gehandicapt. Kwinten, zeven jaar, kon zelfs geen hap van zijn eten naar binnen krijgen. Maar ze waren er alle vier vlug over eens: Marcel vonden ze de liefste.

Het was koud en goed ingeduffeld maakten we samen met de leefgroep een wandeling langs de ze. We zochten schelpen op het strand. Marcel had een plastic zak en verzamelde wat wij vonden. Hij bewonderde grondig en hardop elke schelp die de kinderen hem gaven. Dan deponeerde hij ze bij de andere. Terug in de bungalow toonde hij zijn zak aan een opvoedster: 'De kleintjes... schelpen rapen... voor mij... Kijk!' Martje, mijn dochter van vijf, moest hier hartelijk om lachen: 'Marcel zegt kleintje tegen mij en ik ben groter dan hij', fluisterde ze in mijn oor.

De dag dat de leefgroep thuiskwam, vond ik op mijn bureau een briefje met het zinnetje: 'Voor je kinderen.' Een opvoedster had het geschreven. Daaronder stond in moeizame letters: MARCEL'. De E had vier beentjes. Naast het briefje lagen drie voorwerpen: een gebruikt spel kaarten, een jojo en twee dobbelsteentjes uit een kauwgomautomaat. Ik was ontroerd. Als ervaren huisvader dacht ik onmiddellijk: 'Er zijn maar drie geschenkjes en we hebben vier kinderen. Ze zijn alle vier even gek op Marcel. Dit zal problemen geven.' Ik besliste snel om Jozef, de jongste, niets te geven. Hij was pas drie jaar. Waarschijnlijk zou hij het niet merken. De kinderen waren enorm blij met de attenties van Marcel. Ze herhaalden die dag vaak dat ze hem, 'dat kleineke', toch de liefste vonden.

Een week later wordt er op de deur van mijn bureau geklopt. Marcel komt binnen op zijn te korte benen. In zijn kleine armen houdt hij een plastic dolfijntje. Hij steekt vier vingers omhoog, maakt een teken met zijn hand en zegt: 'Kleine.' Ik begrijp dadelijk dat hij dit voor mijn jongste zoontje brengt. Hij heeft een week naar een vierde cadeautje gezocht. Hier hoef ik – op mijn beurt- verder geen commentaar over kwaliteit van leven bij te geven.

*Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be*

Natuurlijk begrijp ik de reactie van die professor en van onze maatschappij wel: we zijn verschrikt door de handicap en zien die reuzegroot. Als je verdere ontmoetingen mist, blijf je bij die eerste indruk en geraak je de drempel niet over. Vanuit een bepaald oogpunt is deze reactie is ook wel terecht want een leven met een handicap is een grote opgave, zowel voor de betrokken persoon als voor zijn familie. Mijn ervaring leert me dat de handicap regelmatig moeilijker door de familie te aanvaarden is. Soms heeft de gehandicapte het zelf moeilijk en uit hij dit met erg probleemgedrag. Ik vind het de opdracht van de mensen rondom hem, professionelen en familie, om de problemen zo goed mogelijk te begrijpen en te behandelen. Gelukkig is hierin evolutie: het laatste decennium wordt er wereldwijd gewerkt om de kennis en de inzichten hierover te verruimen en deze inzichten uit te wisselen.

Verder zien

Verstandelijk gehandicapte personen kunnen ons helpen om verder te zien dan de waarden die momenteel in onze Westerse samenleving erg gepropageerd worden: je mag geen beperkingen hebben, je moet een mooi lichaam hebben, je moet presteren, je moet een individu zijn, autonoom zijn, helemaal op je eigen benen kunnen staan,... Terwijl ik denk dat onze menselijke soort genetisch bedoeld is om verbonden te leven en om voor mekaar te zorgen. Zowel diegene die zorg ontvangt als diegene die de zorg verschaft worden daardoor meer mens. We zijn als voedsel voor mekaar.

Perensiroop

Het is maandagmorgen en ik heb niet zo goed geslapen. Op de bus naar het werk suf ik een beetje. In al mijn vezels voel ik de moeite om na het weekend terug in het werkritme te geraken.

De dienstingang van de instelling bevindt zich op de kelderverdieping. De gang is er laag en terwijl je naar de prikklok stapt, is het alsof de zwaarte van het gebouw op je valt. Her en der wordt er goedemorgen gewenst. Soms kan er een grapje af. Elke dag opnieuw ga ik door de keldergang naar de lift, die me naar de tweede verdieping brengt. Ik rinkel de juiste sleutel uit mijn bos en ga mijn kantoor binnen. Soms liggen er nota's en berichten onder de deur. Na een blik op mijn agenda en het programma van de dag ga ik mijn acht leefgroepen één voor één begroeten.

Vandaag zit Woning 2 al aan tafel voor het ontbijt, fris gewassen en netjes aangekleed door de opvoedsters. Deze bewoners hebben na een geduldige training toch geleerd om zelfstandig hun boterhammen op te eten. Sommigen kunnen happen bijten uit normale boterhammen, bij anderen is het brood in blokjes of in repen gesneden. Op een aantal bewoners wordt extra gelet, omdat ze gulzig eten en zich kunnen verslikken.

*Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be*

Julie zit rustig te eten. Ik ga naast haar staan en buig door de knieën, zodat onze hoofden op gelijke hoogte komen. Ik vraag haar vriendelijk of het lekker is. Ik denk niet dat ze begrijpt wat ik bedoel. Vermoedelijk interpreteert ze mijn toenadering als een vraag om contact. Ze heeft nog enkele vierkante blokjes brood voor zich op haar plastic bord. Plots pakt ze een brokje en brengt ze het naar mijn mond. Ik herinner me dat ik eens gezien heb hoe ze haar eten met een lepel aan haar pop gaf. Ze houdt van dit soort imitatiegedrag. Ik aarzel: dit overvalt me zo plots, kan ik dat wel doen, is het hygiënisch, wat zullen de begeleiders denken? Dan doe ik toch mijn mond open en ik bijt een stukje van haar boterham af. Julie begint te glimlachen. Als ik mijn mond weer opendoe, reikte ze me opnieuw een stukje aan. Ik neem nog een hap. Haar ogen beginnen te glanzen. Dan doe ik mijn mond wagenwijd open en ze stopt het restantje erin. Ik proef de perensiroop. Julie schatert, en ik met haar. Het maandagochtendgevoel is helemaal weg: onze dag kan niet meer stuk.

Bronnen:

Nouwen, H. (2001). *Adam. Een vriendschap*. Tielt, Lannoo, 126 p.

Wouters, H. (2003). *Verder zien. Spiritualiteit van de kleine dingen*. Tielt, Lannoo, 136 p.

Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

4. **BIJLAGEN**

4.1. **Statuten**

NIEUWE STATUTEN VAN DE VZW FOVIG

ONDERNEMINGSNUMMER 431976236

Statuten volgens de wet van 27 juni 1921 zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2002.

BENAMING EN ZETEL

Art. 1. De vereniging heeft als naam: 'Federatie van ouderverenigingen en gebruikersraden in instellingen voor personen met een handicap' afgekort 'F.O.V.I.G.' en heeft haar zetel te 3191 Hever, Goorstraat 36 – **gerechtelijk arrondissement Leuven**.

MAATSCHAPPELIJK DOEL

Art. 2. De vereniging heeft tot doel het promoveren en verdedigen van de belangen en rechten van de door de ouderverenigingen en gebruikersraden vertegenwoordigde personen met een handicap binnen de bestaande instellingen en voorzieningen, het bijdragen tot de optimale uitbouw van deze instellingen en voorzieningen, en het vertegenwoordigen van voornoemde personen met een handicap bij officiële instanties.

Meer in het bijzonder heeft FOVIG tot doel:

- **De ouderverenigingen en gebruikersraden te informeren, te vormen, te begeleiden en te helpen met betrekking tot:**
  - **hun opdracht van collectief overleg, participatie en inspraak binnen de instellingen voor personen met een handicap**
  - **hun opdracht van individuele en persoonsgebonden ondersteuning met het oog op de realisatie van de hoogst mogelijke kwaliteit van welzijn voor de persoon met een handicap en de optimalisatie van het algemeen dienstverleningsaanbod van de instellingen voor personen met een handicap**
  - **De gebruikers zelf te informeren, begeleiden en ondersteunen bij alle materies inzake opvang, behandeling, begeleiding, opvoeding en wonen die henzelf en hun wettelijke vertegenwoordigers in hun natuurlijk leef- en woonmilieu direct en rechtstreeks aanbelangen**

Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

- **Om deze doelstellingen te kunnen waarmaken:**
  - **ontplooit de vereniging op zelfstandige en onafhankelijke wijze haar eigen werking**
  - **ondersteunt zij activiteiten waarbij steeds de persoon met een handicap en de wettelijke vertegenwoordigers norm en toetssteen zijn**
  - **fungeert zij niet enkel als een doorgeefluik voor collectieve en individuele ondersteuning maar doet zij ook aan daadwerkelijke begeleiding en ondersteuning op collectief en individueel vlak**
  - **organiseert zij activiteiten van informatieve, vormende, sociale en culturele aard met het oog op de ondersteuning van de persoon met een handicap**
  - **stimuleert zij de samenwerking tussen gebruikers en dienstverleners bij de ondersteuning van de persoon met een handicap**
  - **ontwikkelt ze samenwerking en ervaringsuitwisseling tussen haar leden op collectief en individueel vlak**

Art. 3 . De vereniging heeft provinciale afdelingen waarvan de werking vastgelegd wordt door het huishoudelijk reglement.

DUUR

Art. 4. De vereniging is opgericht voor onbepaalde duur. Zij kan ten allen tijde ontbonden worden.

LEDEN

Art. 5.

§ 1. Het aantal leden is onbeperkt maar moet ten minste **zes** bedragen.

§ 2. De vereniging telt twee soorten leden :

a) De **effectieve** leden :

Zij bestaan uit ouderverenigingen en gebruikersraden, vertegenwoordigd door hun afgevaardigde, die jaarlijks een lidgeld betalen dat door de raad van bestuur wordt vastgesteld en maximum **€ 250** mag bedragen. Nieuwe leden worden aanvaard op voordracht van de betrokken provinciale afdelingen bij besluit van de raad van bestuur.

Alleen de **effectieve** leden bezitten de volheid van het lidmaatschap, met inbegrip van het stemrecht op de **bijzondere** algemene vergadering.

b) De **toegetreden** leden :

Zij hebben geen stemrecht op de **bijzondere** algemene vergadering.

Zij worden door de raad van bestuur aanvaard na advies van de betrokken provinciale afdeling omwille van de zedelijke of financiële steun die zij aan de vereniging verlenen.

Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
 Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
 Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be

§ 3. Elk lid dat ontslag wil nemen uit de vereniging moet dit ontslag schriftelijk indienen op de zetel van de vereniging

ALGEMENE VERGADERING

Art. 6

§ 1. De **bijzondere** algemene vergadering bestaat uit al de **effectieve** leden. Elk lid mag door een ander gevolmachtigd lid vertegenwoordigd worden. Geen vertegenwoordiger mag echter beschikken over meer dan twee volmachten.

§ 2. Elk jaar wordt minstens één **bijzondere** algemene vergadering gehouden in de loop van het eerste kwartaal van het kalenderjaar. Buitengewone algemene vergaderingen worden gehouden telkens wanneer de omstandigheden dit vereisen, en in elk geval indien één vijfde van de **effectieve** leden daarom verzoeken.

§ 3. De bijzondere algemene vergadering wordt bijeengeroepen overeenkomstig de wet van 27 juni 1921 zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2002. Zij mag ook besluiten nemen buiten de agenda.

§ 4. De **bijzondere** algemene vergadering is enkel bevoegd voor de punten die haar door de wet voorbehouden zijn nl. :

- statutenwijziging
- benoeming en afzetting van bestuurders
- uitsluiting van leden
- goedkeuring van begroting en rekeningen
- vrijwillige ontbinding
- **benoeming en afzetting van de commissarissen en het bepalen van hun bezoldiging in geval er een bezoldiging wordt toegekend**
- **de kwijting aan de bestuurders en commissarissen**
- **de omzetting van de vereniging in een vennootschap met een sociaal oogmerk**
- **alle gevallen waarin de statuten dat vereisen**

§ 5. In gewone gevallen kan de **bijzondere** algemene vergadering geldig besluiten nemen met eenvoudige meerderheid van stemmen, welke ook het aantal aanwezige of vertegenwoordigende leden is.

Besluiten in verband met de statutenwijziging kunnen slechts genomen worden met inachtnaam van de artikelen 8, 12 en 20 van de wet van 27 juni 1921 **zoals gewijzigd door de Wet van 2 mei 2002.**

§ 6. Voor zover de werkwijze van de **bijzondere** algemene vergadering niet voorzien is in de statuten, worden deze aangelegenheden geregeld door een huishoudelijk reglement opgesteld door de raad van bestuur.

§ 7. Elk effectief lid en elk toetreden lid van de vereniging krijgt het verslag van de bijzondere algemene vergadering en de daarop genomen beslissingen toegestuurd. Elke belanghebbende derde kan het verslag van de algemene vergadering en de daarop genomen beslissingen inzien op de zetel van de vereniging.

RAAD VAN BESTUUR

Art. 7

§ 1. De vereniging wordt bestuurd door een raad van bestuur, samengesteld uit minstens zes en maximum achttien bestuurders. Hun voordracht wordt geregeld door het huishoudelijk reglement. Zij worden als bestuurders door de algemene vergadering benoemd onder de **effectieve** leden en zijn ten allen tijde door haar afzetbaar. Hun mandaat duurt vier jaar, is hernieuwbaar en onbezoldigd. **Elk lid van de Raad van Bestuur die ontslag neemt moet dit ontslag schriftelijk indienen op de zetel van de vereniging.**

§ 2. Tussen haar leden kiest de raad van bestuur een voorzitter, een ondervoorzitter, een secretaris en een penningmeester waarvan de opdracht door het huishoudelijk reglement wordt omschreven.

§ 3. De raad vergadert op bijeenroeping van de voorzitter of van drie bestuurders. De oproepingsbrief behelst de agenda, vastgesteld eventueel na raadpleging van de andere bestuurders.

§ 4. Om geldig te vergaderen moet minstens **de helft van de bestuurders** aanwezig zijn. **De bevoegdheden van de Raad van Bestuur worden uitgeoefend als college.** Beslissingen worden genomen bij **gewone meerderheid (de helft + 1)** van de aanwezige **bestuurders**.

In geval van staking van stemmen is de stem van de voorzitter van de vergadering doorslaggevend.

De raad van bestuur mag bij haar werkzaamheden experten met raadgevende stem betrekken.

§ 5. De raad van bestuur bestuurt de vereniging **als college** en vertegenwoordigt die bij alle gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen, en bezit hiertoe de meest ruime bevoegdheden.

De raad kan zijn bevoegdheden geheel of gedeeltelijk overdragen aan één of meer van zijn leden.

De raad vaardigt alle huiselijke reglementen uit die hij nodig acht.

Alle bevoegdheden die niet door de wet of door de statuten zijn toegewezen aan de **bijzondere** algemene vergadering, worden uitgeoefend door de raad van bestuur.

§ 6. Al de belangrijke taken die de vereniging verbinden moeten ondertekend worden door twee leden van de raad van bestuur die daartoe telkens van deze raad van bestuur de volmacht moeten krijgen.

Voor de daden van dagelijks beheer krijgen de voorzitter, de secretaris en de penningmeester volmacht tot het verrichten van alle noodzakelijke handelingen.

ONTBINDING EN VEREFFENING

Art. 8. In geval van ontbinding, wat de oorzaak ervan weze, wordt de bestemming van het eventueel nettoactiva door de bijzondere algemene vergadering beslist, rekening houdend met het maatschappelijk doel van de vereniging.

Art. 9. Aangelegenheden die niet door de statuten zijn voorzien worden overeenkomstig de wet van 27 juni 1921 **zoals gewijzigd door de Wet van 2 mei 2002** geregeld.

Getekend :

Paul Janssens
Voorzitter

Willy De Keyser,
Penningmeester

Op de **bijzondere** algemene vergadering van de vzw FOVIG van 20 maart 2004 werden de mandaten van de hiernavermelde leden van de raad van bestuur voor een periode van vier jaar hernieuwd :

- Herman Laekeman
- Paul Janssens

Op de **bijzondere** algemene vergadering van de vzw FOVIG van 20 maart 2004 werden de mandaten van de hiernavermelde leden van de raad van bestuur bekrachtigd :

-	Paul Janssens	geboren te Antwerpen	op	20.05.1942
-	Hugo Verhoeven	geboren te Duffel	op	27.05.1948
-	Frans Snyers	geboren te Hoogstraten	op	26.07.1942
-	Pierre Schreuders	geboren te Susteren	op	23.08.1942
-	Monique Dumon - Frigne	geboren te Gent	op	05.05.1939
-	Roger Festraets	geboren te Overhespen	op	17.04.1939
-	Simonne Janssens – Vanoppen	geboren te Heusden	op	08.05.1944
-	Henri Roosen	geboren te Hasselt	op	08.03.1936
-	Armand Pauwels	geboren te Lommel	op	25.09.1938
-	Willy De Keyser	geboren te Gent	op	20.09.1946
-	Roger Van Dorpe	geboren te Nederzwalm	op	03.10.1935
-	Julien Andries	geboren te Liezele	op	14.02.1938
-	Herman Laekeman	geboren te Lokeren	op	22.08.1934
-	Frans Claeys	geboren te Markegem	op	22.09.1935
-	Eric Devos	geboren te Kortrijk	op	13.12.1933
-	Toon Callewaert	geboren te Deerlijk	op	04.07.1943

4.2. Ledenlijst

Bijgevoegd op het einde van dit verslag

4.3. Abonnementen ledenblaadje

Bijgevoegd op het einde van dit verslag

Voorzitter: Paul Janssens, Goorstraat 36, 3191 Hever. Tel.: 015/610456. Fax: 015/610456. E-mail: fovig.vrz@skynet.be
Secretariaat: Luc De Vos, Tweebekenstraat 4, 9052 Zwijnaarde. Tel. : 09/2211589. Fax: 09/2211589.
Gsm: 0479/337684. E-mail: ldv.zwyn@skynet.be